Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

3.5.2021

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 54/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle vesiliikennelain muuttamisesta. Sisäministeriö lausuu esityksestä seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesiliikennelakia niin, että se vastaisi hallintolain sääntelyä julkisista kuulutuksista, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan myös, että tietyillä vesikulkuneuvoilla liikkuvilta voitaisiin turvallisuussyistä kieltää pääsy sulkukanavalle tai heidän pääsyään siihen voitaisiin rajoittaa. Huviveneitä suurempien huvialusten kelpoisuusvaatimuksia ja varustevaatimuksia esitetään tarkennettaviksi. Esityksessä ehdotetaan lisäksi selvennyksiä rekisteröintirikkomuksia ja nopeusrajoitusten rikkomisia koskevaan sääntelyyn. Toisaalta siinä ehdotetaan, että asianmukaisten merikarttojen puutteesta vesikulkuneuvossa ei enää voisi tuomita vesikulkuneuvon päällikköä sakkoon.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Lausunto

Sisäministeriön näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä esitetään vesiliikennelakiin tarpeellisia korjauksia, joita voidaan pitää kannatettavina valvontaviranomaisten ja pelastustoiminnan näkökulmasta.

Lain 11 § 2 momenttiin lisättäisiin viittaus erävalvontaan. Erävalvonnasta säädetään laissa Metsähallituksen erävalvonnasta. Sen mukaan erätarkastajat vastaavat Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion vesialueiden valvonnasta. Sisäministeriö pitää esitystä perusteltuna.

Esityksen mukaan vesiliikennelain 33 §:n 1 momentti vastaisi muuten voimassaolevan momentin sisältöä, mutta siihen lisättäisiin säännös siitä, että pelastustoimintaan osallistuvalla vesikulkuneuvolla, sekä poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen virkatehtävässä olevalla vesikulkuneuvolla sekä tehtävän sitä edellyttäessä Puolustusvoimien vesikulkuneuvolla, olisi aina etuoikeus, päästä ennen muita vesikulkuneuvoja kanavaan, jossa on sulkuportteja. Sisäministeriö pitää esitettyä muutosta perusteltuna.

Sisäministeriö kannattaa 120 §:ään ehdotettua vesiliikennerikosta koskevaa muutosta. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin niin, että vesiliikennerikoksesta ei voisi enää tuomita vesikulkuneuvon päällikköä siitä, että hän toimisi tahallaan tai huolimattomuudesta 7 §:n 4 kohdan vastaisesti eli hänellä ei olisi vesikulkuneuvossa käytettävissään asianmukaisia merikarttoja ja merenkulkujulkaisuja, jos matka edellyttää reittisuunnittelua matkan pituuden tai muun vastaavan syyn tai olosuhteen vuoksi. Lain 7 §:n 4 kohtaa ei kuitenkaan muutettaisi, joten kyseinen päällikön velvoite jäisi voimaan, ja teko voisi tulla tarkasteltavaksi silloin, jos päällikkö syyllistyisi esimerkiksi 120 §:n 3 momentissa tarkoitettuun liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tuota tekoa koskevan kokonaisarvioinnin yhteydessä.

Myös 124 §:n nopeusrajoitusta ja 125 §:n rekisteröintirikkomusta koskevien muutosten voidaan katsoa helpottavan valvovien viranomaisten työtä.

Sisäministeriö esittää, että lakimuutokset saatettaisiin voimaan vasta ns. purjehduskauden jälkeen esimerkiksi vuoden 2022 alusta lukien. Tällöin vesiliikenteen valvontaa suorittavan henkilöstön koulutus kuin myös kansalaisten valistustyö saataisiin asianmukaisesti toimeenpantua. Lakiehdotuksen mukainen voimaantuloajankohta 1 päivänä heinäkuuta 2021 ajoittuisi keskelle purjehduskautta, mikä olisi omiaan aiheuttamaan sekaannuksia ja epäselvyyttä.

Esityksen perusteluissa käytetään muutamassa kohdassa pelastustyö -ilmaisua. Tämän sijaan tulisi kuitenkin käyttää pelastustoiminta -ilmaisua, jotta termistö olisi yhdenmukainen muun pelastustoimintaa koskevan sääntelyn kanssa.